

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูใน
การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
Assessment of the Needs for the Development of Teachers' Participation in School
Administration Under Nong Bua Lamphu Primary Education Service Area Office 2

กมลชนก บุญเรืองจักร¹

พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ²

ธีระพล เพ็งจันทร์³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 338 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ระดับสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มีค่าเท่ากับ 0.29 โดยลำดับความสำคัญต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามลำดับ

คำสำคัญ: การประเมินความต้องการจำเป็น, การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู, การบริหารสถานศึกษา

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

Abstract

The purposes of this research were to assess the need for teachers' participation in school administration. The participants consisted of 338 teachers under Nong Bua Lamphu Primary Education Service Area Office 2 by stratified sampling. The research instrument included a 5-point rating scale questionnaire and an IOC consistency index between 0.80-1.00, of which the entire reliability equaled 0.86. The data analysis was done by analyzing the mean, standard deviation, prioritized information, and content analysis. It was found from the research results that the needs for the development of teachers' participation in school administration were at a medium level in terms of the current state, while the overall level of preferable state was at the highest. The priority index of needs was 0.29, determining the value's importance by participation in decision-making, participation in operation, participation in assessment, and participation in benefits, respectively.

Key words: assessment of the need, teachers' participation, school administration

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้ คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553:4) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจและการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามและสร้างคุณประโยชน์เพื่อสังคม (Hodgkinson, 1991 : 94) โดยหลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วมเป็นการก่อให้เกิดความเกี่ยวข้องนำไปสู่ความผูกพันที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลโดยผู้มีส่วนร่วมอาจประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หรือผู้มีส่วนได้เสีย (วิโรจน์ สารรัตน์, 2551: 59) นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีวิสัยทัศน์การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย โดยมีพันธกิจ คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ พัฒนาการระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมการบูรณาการการจัดการศึกษา ผู้เรียนมีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงาน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561:1) การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหา ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ อันถือว่าเป็นหน้าที่การบริหารให้เข้ากับผู้ได้บังคับบัญชา และต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง (สมยศ นาวิการ, 2553:1) การมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ตนเอง ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่า การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Control หรือ TOC) (สมเดช สีแดง, 2553:22)

ดังนั้นจากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องมาหาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา เพื่อบริหารงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กรได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นสารสนเทศในการดำเนินการวางแผนและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อการประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 303 โรงเรียน จำนวน 2,727 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู จำนวน 338 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับทางการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

พื้นฐานได้เสนอหลักการแนวคิด นำมาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบของทางการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มี 4 ด้าน

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ศึกษาเอกสารเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาสรุปผลเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยสร้างและพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู เขต 2 โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด

1.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวนที่จัดส่งไปผู้วิจัยจะโทรศัพท์ติดต่อประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษานั้นโดยตรง

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามรายละเอียด ดังนี้

2.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 103)

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู มาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นนั้น ๆ เทคนิคการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ $PNI_{Modified}$ คือ เป็นสูตรที่ปรับปรุง โดย นางลักษณ วีรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช เป็นวิธีการหาผลต่างของ (I - D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการ จำเป็นให้อยู่ในพิสัยช่วงที่ไม่กว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบเมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวิมล ว่องวานิช, 2550: 15-17) สูตร $PNI_{Modified} = (I-D)/D$

ผลการวิจัย

การวิจัยสามารถนำมาจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาจากมากไปหาน้อยดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผล ดัชนีจัดเรียงอันดับความต้องการจำเป็น (PNI) และอันดับที่ของความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โดยรวม

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.47	0.58	ปานกลาง	4.29	0.54	มากที่สุด	0.297	1
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกร	3.35	0.56	ปานกลาง	4.30	0.54	มากที่สุด	0.292	2

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.08	0.75	ปานกลาง	4.28	0.55	มากที่สุด	0.278	4
4. การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	3.45	0.73	ปานกลาง	4.27	0.57	มากที่สุด	0.289	3
โดยรวม	3.36	0.54	ปานกลาง	4.27	0.29	มากที่สุด	0.286	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.54) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.29) และความต้องการจำเป็นในการหาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.286$) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.297$) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.292$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.289$) และ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.278$) เป็นลำดับสุดท้าย

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.54) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าในแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์ที่เท่าเทียมกันแต่ยังไม่ได้อยู่ในเกณฑ์ที่มากที่สุดแสดงให้เห็นว่าทุกด้านยังสามารถที่จะพัฒนาและสามารถที่จะเรียนรู้ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นได้ในอนาคต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีหรือแบบแผนซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิมพล จันดา (2560) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม และงานวิจัยของ อัญชิสา แก้ววิเศษ (2560) ได้การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษามีสภาพปัจจุบันทั้งโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.29) ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าสภาพสิ่งแวดล้อม บริบท ทรัพยากร ของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ผู้บริหารต้องใช้ประสบการณ์ในการทำงานตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้า ไปพร้อมกันอย่างมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิมพล จันดา (2560) สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมและด้านการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม และงานวิจัยของ อัญชิสา แก้ววิเศษ (2560) ได้การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา เรียงจากมากไปหาน้อย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรภพ นาคคนชม และ ฌักสุวรรณ ธนาพงษ์นันท์ (2565 : 83 -95) ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การบริหารวิชาการตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อค้นพบ

1.1 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้านแล้วในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาให้สถานศึกษามีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา

1.2 ด้านการตัดสินใจ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ครูจึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้การตัดสินใจ เพราะการเรียนรู้การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญและเป็นจุดเริ่มต้นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จซึ่งนำไปสู่การพัฒนากระบวนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นการตัดสินใจจึงเป็น

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

กระบวนการที่ละเอียดคือบุคคลหรือกลุ่มได้อาศัยความรู้ประสบการณ์ ข้อมูลพื้นฐานต่างๆ หรือแม้แต่สัญชาตญาณในการพิจารณาเพื่อวิเคราะห์หาทางเลือกที่ดีที่สุดเหมาะสมที่สุดในการทำและคัดเลือกสรรหาทางใดทางหนึ่งโดยเล็งเห็นว่าจะสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลตามที่บุคคลคาดหวังไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สภาพปัจจุบันของบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงเป็นด้านที่ควรนำไปพัฒนาและทำการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางต่อไป

2.2 ควรมีการนำแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2 ที่ได้จากการวิจัยไปปฏิบัติและประเมิน ปรับปรุงแนวทางให้เหมาะสมต่อไป และครูควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

เฉลิมพล จันดา. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2551). การบริหารโรงเรียนแบบกระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

สมเดช สีแสง. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. สืบค้นเมื่อมกราคม 3, 2561, จาก <http://gotoknow.org/blog/mathu/334443> .

สมยศ นาวิการ. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไข. เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ สำนักนายรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). หลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ. : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุรภาพ นาคนวม และ ฌักสุวรรณ ธนาพงษ์อนันท์. (2565). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2563) 83-96.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญชิสรา แก้ววิเศษ. (2561). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. (กรกฎาคม – กันยายน). 12(3) , 272-282.

Hodgkinson, C. (1991). **Educational Leadership: The Moral Art.** Albany. New York: State
University of New York.